

до впливів навколишнього середовища. Самоактуалізована особистість незалежна у поглядах від впливів оточуючих та живе і реалізує себе у сьогоднішній. При діагностиці цілепокладання доцільними будуть і методики визначення рівня мотивації досягнень.

Здійснений аналіз психологічних аспектів цілепокладання переконливо доводить, що його зміст включає постановку суб'єктом цілей (усвідомлення орієнтирів дій) нової цільової перспективи у індивіда, що становить перспективу розвитку його діяльності і розвитку його як особистості. Тому під час дослідження важливо розглядати часову перспективу в структурі цілепокладання.

Після того, як студент постановив ціль та склав план її реалізації – починається діяльність, яка складається з дій та операцій. У більшості досліджень визначено зміст цілепокладання, який включає постановку суб'єктом цілей (усвідомлених орієнтирів дій), нової цільової перспективи індивіда, що визначає стратегію розвитку його діяльності та особистості. Реалізації цілей сприяють здібності, які визначають психологічну готовність здобувачів вищої освіти до діяльності, насамперед, до навчання та праці.

Цілепокладання – творчий процес, тому важливою є творча мисленнєва діяльність суб'єкта. В якості форми творчого мислення виступає діалектичне мислення. Саме на цих положеннях і може будуватися добір методики дослідження особливостей цілепокладання у юнацтва: дослідження глибини та структурованості майбутнього у часі, а також виявлення рівня мотивації досягнень. Перспективним напрямком дослідження є використання обґрунтованих дослідницьких методів, спрямованих на виявлення особливостей цілепокладаючої активності у студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Помиткіна Л. Цілепокладання як основа прийняття студентами стратегічних життєвих рішень. Проблеми сучасної психології, 2019, 531-539. Взятий з <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2013-20%р>.
2. Бех І. Д., Павелків Р. В. Ціннісна система як критерій особистісного виміру. Українська психологія: сучасний потенціал: матеріали Четвертих Костюківських читань. 1996. с. 68-76.
3. Долгих Л. М. Гендерні особливості кар'єрних стратегій студентської молоді. Проблеми загальної та педагогічної психології. 2006. 8(7). с. 169-175.

ІНТЕГРАЦІЯ АРТПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНІК В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Яковишина Т. В.

кандидат педагогічних наук, доцент,

*доцент кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти
Рівненського державного гуманітарного університету*

Новий підхід у навчанні дітей з особливими освітніми потребами (ООП) в початковій школі орієнтується на інклюзивність, індивідуалізацію та

застосування сучасних методів та технологій, зокрема артпедагогічних технік. Ось деякі ключові аспекти такого підходу [1].

Інклюзивність: новий підхід акцентує на інклюзивному навчанні, що означає, що всі діти, незалежно від їхніх освітніх потреб, вивчаються разом у звичайних класах. Інклюзивне навчання створює сприятливе середовище для соціалізації та взаємодії між дітьми з різними потребами.

Індивідуалізація: основою нового підходу є індивідуальний підхід до кожної дитини з ООП. Кожен учень має свої унікальні потреби та можливості, і вчителі повинні розробляти індивідуальні навчальні плани та підходи для кожної дитини.

Мультимодальність: використання різних навчальних методів і матеріалів для сприймання інформації. Це може включати в себе візуальні, аудіальні, кінестетичні та інші методи навчання для відповіді на різні потреби дітей.

Технології: використання сучасних технологій, таких як планшети, комп'ютери, програми для індивідуалізованого навчання, може сприяти навчанню дітей з ООП, забезпечуючи доступ до багатьох навчальних ресурсів.

Умотивовані вчителі і підтримка: школи повинні мати команду психолого-педагогічного супроводу, які забезпечують підтримку для дітей з ООП, сприяють розвитку їх потенціалу та вирішенню навчальних та психологічних проблем.

Партнерство з батьками: важлива взаємодія з батьками дітей з ООП. Батьки можуть бути цінними партнерами у розробці й впровадженні індивідуальних навчальних планів і забезпеченні успіху своєї дитини.

Адаптована оцінка: врахування особливостей дітей з ООП при оцінці їхньої успішності. Це може включати в себе альтернативні методи оцінки та ретельний аналіз навчальних досягнень.

Цей новий підхід в початковій школі забезпечує більш рівні можливості для дітей з ООП і допомагає їм досягати свого потенціалу в навчанні та соціалізації. Він сприяє створенню більш інклюзивного та справедливого освітнього середовища для всіх дітей.

Артпедагогічні техніки в початковій школі є важливою складовою освітнього процесу, оскільки вони сприяють розвитку дитячої творчості, вираженню емоцій та фантазії. Такі техніки стимулюють розвиток моторики, сприяють соціальній і культурній інтеграції дітей, розвивають комунікативні навички та підтримують процес навчання. Ось деякі артпедагогічні техніки, які можуть бути використані в початковій школі [2].

Малювання і розфарбовування: ця техніка допомагає розвивати дитячу моторику, креативність і уяву. Вчитель може використовувати різноманітні матеріали, від кольорових олівців і фарб до кольорового паперу та глини.

Ліплення: використання глини або пластиліну для створення скульптур сприяє розвитку моторики та творчих здібностей дітей.

Театр і рольові ігри: рольові ігри дозволяють дітям відчувати себе в ролі інших персонажів, що сприяє розвитку комунікаційних навичок, емпатії і фантазії.

Музика і спів: заняття музикою та співом сприяють розвитку музичних та ритмічних навичок, а також допомагають виражати емоції.

Вишивка і вишивальна справа: ця техніка сприяє розвитку дрібної моторики та терпимості, а також може бути корисною для вивчення геометричних фігур і кольорів.

Ігри з використанням аплікацій і вирізання: Діти можуть створювати композиції з різних матеріалів, таких як папір, фетр, тканини, що сприяє розвитку фантазії і моторики.

Фотографія і відеозйомка: залучення дітей до фотографії і відеозйомки допомагає їм сприймати світ навколо, розвиває образне мислення і творчість.

Інтерактивні мистецькі проекти: робота над спільними мистецькими проектами, такими як малюнок на стіні школи або створення мистецьких інсталяцій, сприяє спільноті та розвитку соціальних навичок.

Артпедагогічні техніки можна інтегрувати в різні предмети навчання, сприяючи таким чином комплексному розвитку дітей і роблячи навчання більш цікавим і захопливим. Важливо створити сприятливу атмосферу для творчості та експериментування, де діти можуть виражати себе і розвивати свої здібності через мистецтво [2].

Застосування артпедагогічних технік у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами (ООП) може бути дуже корисним, оскільки мистецтво може стати засобом вираження і самовираження для цих дітей. Нижче наведено деякі способи використання артпедагогічних технік у роботі з дітьми з ООП.

Стимуляція комунікації: мистецтво може слугувати засобом спілкування для дітей, які мають проблеми з мовленням. Вони можуть використовувати малювання, міміку, жестову мову або інші форми виразу, щоб висловити свої думки і почуття.

Розвиток моторики: діти з різними видами ООП можуть потребувати додаткового розвитку моторики. Малювання, ліплення та інші мистецькі активності можуть допомогти в цьому процесі.

Сприяння самовираженню: для багатьох дітей з ООП мистецтво є способом виразити свої емоції та думки. Вони можуть створювати твори мистецтва, які відображають їхні почуття і досвід.

Розвиток сприймання та аналізу: через обговорення і аналіз своїх мистецьких творінь, діти можуть розвивати навички сприймання і аналізу інформації.

Підтримка саморегуляції і стресостійкості: мистецтво може допомогти дітям вчитися краще контролювати свої емоції та реагувати на стресові ситуації.

Інклюзивність і спільні проекти: мистецькі проекти можуть створити можливість для дітей з ООП спільно працювати зі своїми здоровими ровесниками, що сприяє інклюзивному навчанню та соціалізації.

Розвиток креативності та уяви: мистецтво сприяє розвитку творчого мислення і уяви, що може бути особливо корисним для дітей з ООП.

Індивідуальний підхід: важливо враховувати індивідуальні потреби і можливості кожної дитини з ООП при використанні артпедагогічних технік. Деякі діти можуть потребувати більше підтримки, інші – більше свободи для самовираження.

Загалом, артпедагогічні техніки можуть бути дуже ефективним інструментом для розвитку дітей з ООП і сприяти їхньому взаєморозумінню та розвитку. Важливо пам'ятати, що індивідуальний підхід та підтримка грають ключову роль у цьому процесі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сорока О. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до використання арт-терапевтичних технологій: теоретико-методичні основи. Тернопіль: Астон, 2015. 350 с.
2. Яковишина Т. Переваги застосування артпедагогіки в інклюзивному навчанні. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції *«Професійний розвиток педагога у високосмисловому полі сучасної освіти»*. Рівне: РДГУ. 2021. С. 205-210.